Wilde bomen en struiken in de Achterhoek en Graafschap

Vereniging Bomenbelang Bronckhorst 25 jaar

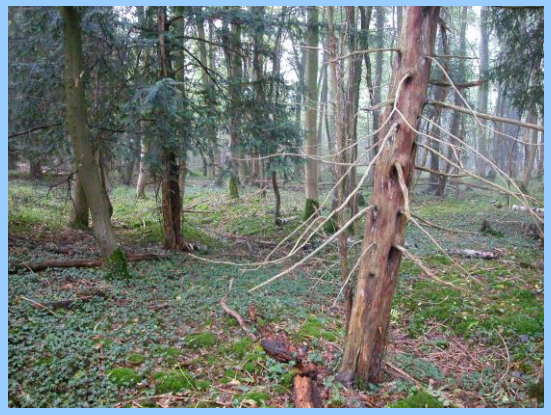

Ecologisch Adviesbureau Maes

Platanus x hispanica
(Gewone plataan)

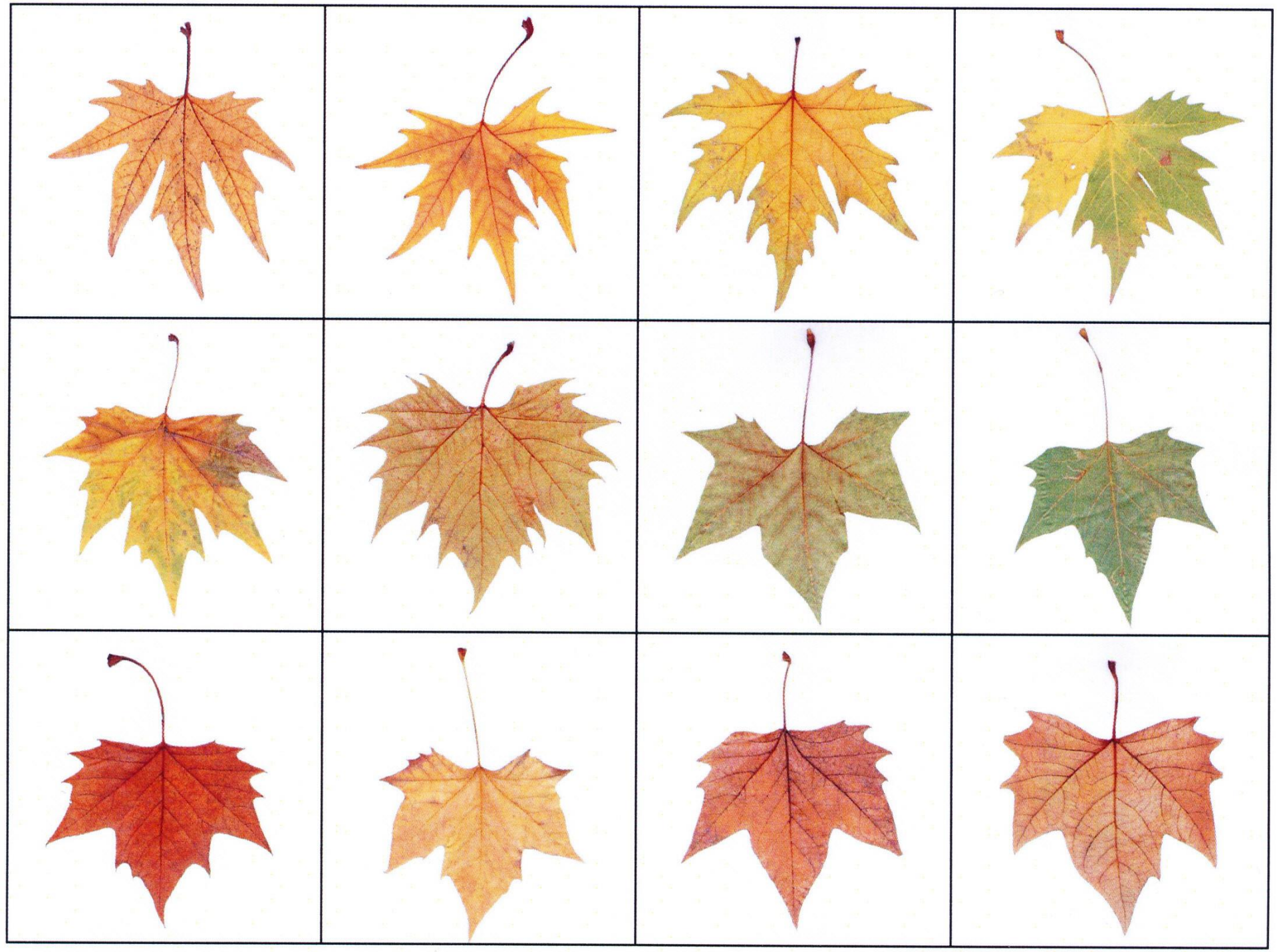

Warken

Linde van Sambeek

Nederland en Zweden

Vorden Lodewijkslinde

Winterlinde Willinksbeek

Boomstamkano linde 5400 v. Chr.

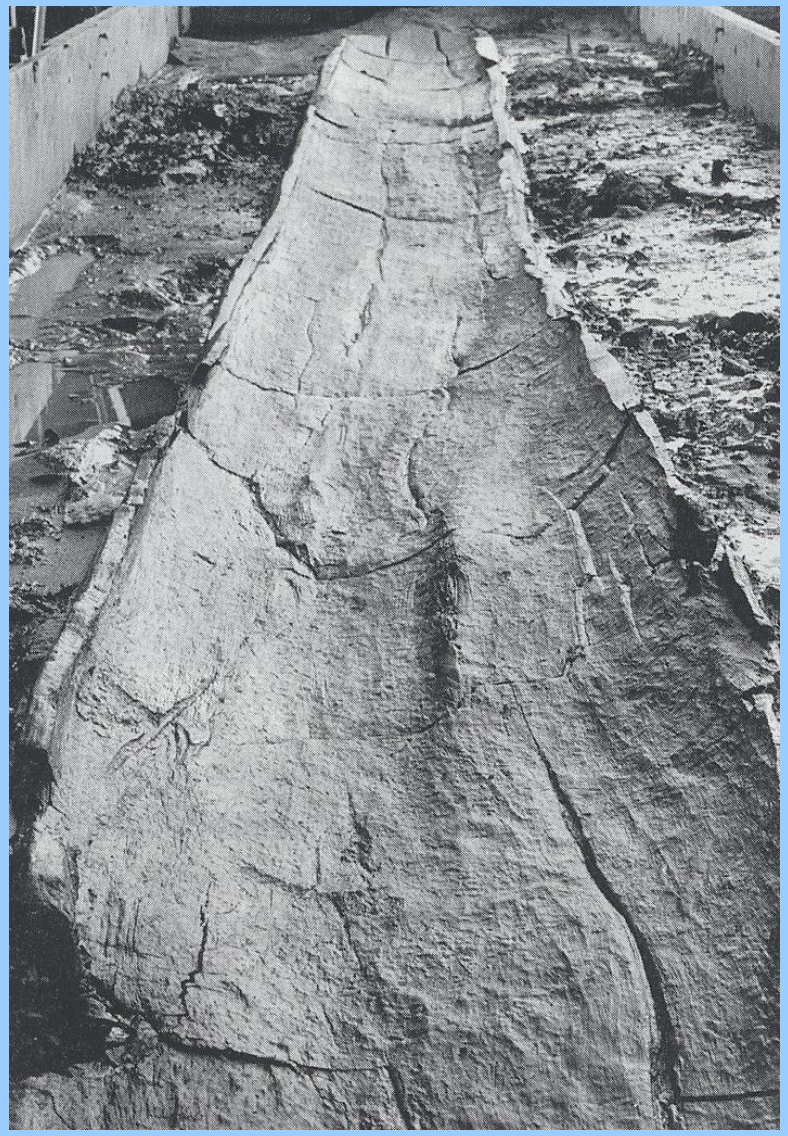

Winterlinde en Zomerlinde

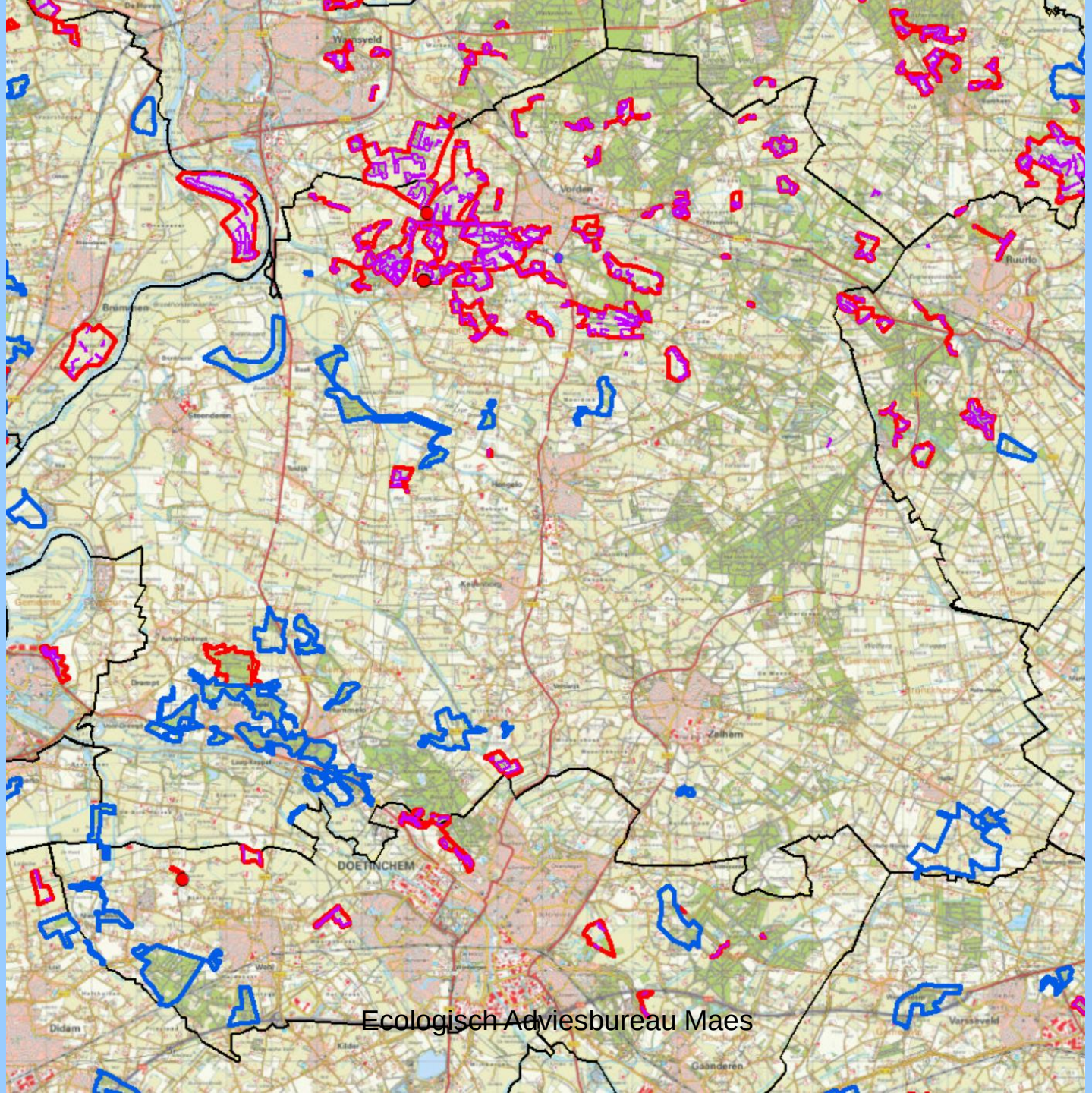

Ecologisch Adviesbureau Maes

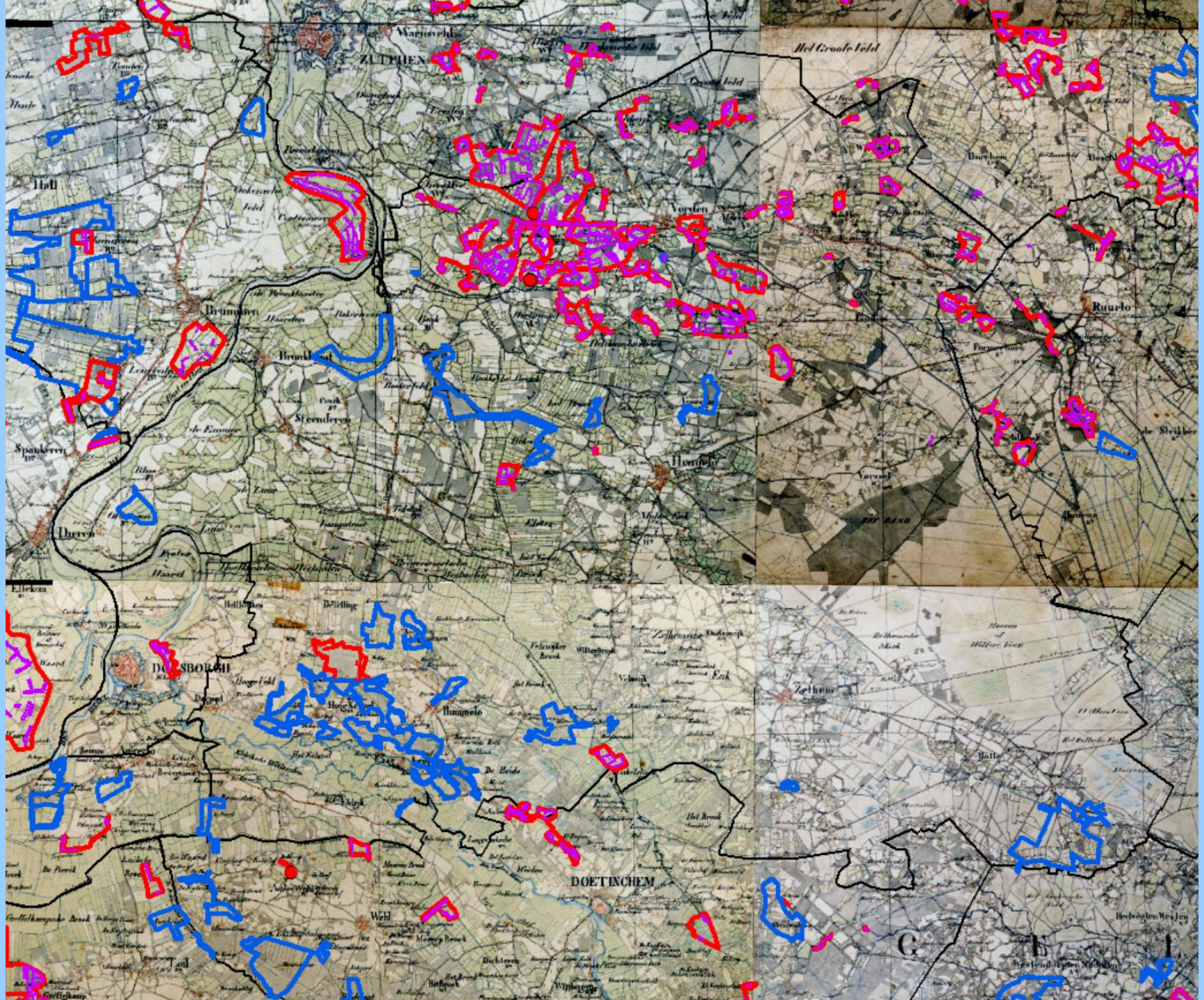
ZUTPHEN
Warnsveldse
Hall
Vorden
Brummen
Brouklo
Steenderen
Spankeren
Dieren
Ruurlo
Hengelo
Ellecom
DOESBURGH
Doesburgh
Hummelo
Zelhem
Zelhemsche Oudemark
Erik
Halle
DOETINCHEM
Wehl
Teil
Bichteren
Gendringen
Gendringsche Veld
Het Groote Veld
Oeksensche Veld
Bronkhorst
Steenderensche Veld
Hengelosche Veld
Zelhemsche Veld
Hummelosche Veld
Doetinchemsche Veld
Wehlsche Veld
Teilsche Veld
Bichterensche Veld
Gendringsche Veld
Ruurlosche Veld
Vorden
Brummen
Zutphen
Doesburgh
Doetinchem
Zelhem
Hummelo
Hengelo
Ruurlo
Wehl
Teil
Bichteren
Halle
Erik
Ellecom
Spankeren
Dieren
Brouklo
Steenderen
Warnsveldse
Hall
G
H
I

BIJ CALAMITEITEN: BEL 0314-369 369 (24 UUR PER DAG)
RODE BEEK
Waterschap
Rijn en IJssel

Achterhoek Willinksbeek

Wilde hazelaar

Verspreiding wilde hazelaars in Europa

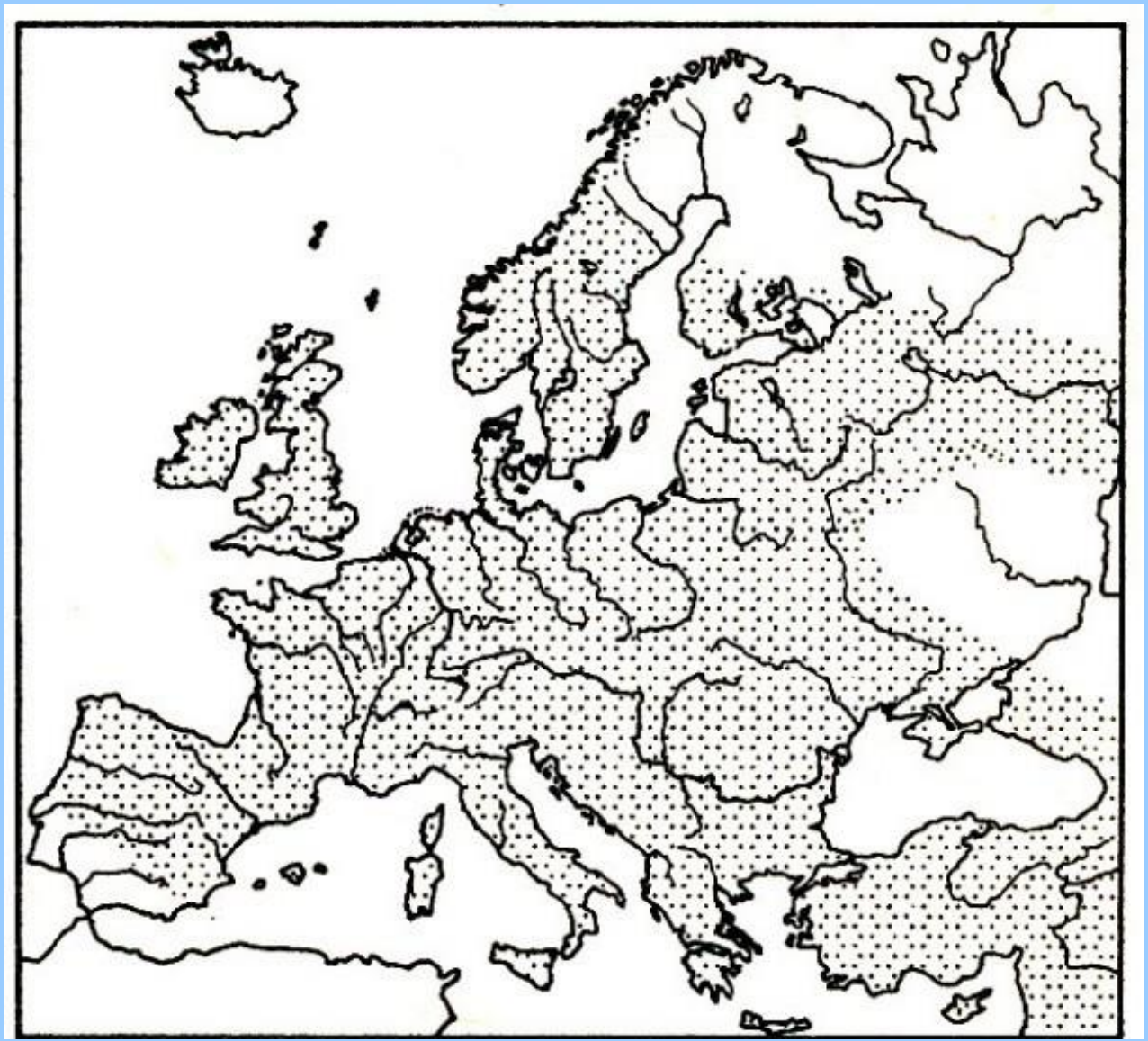

Willinksbeekdal 1850

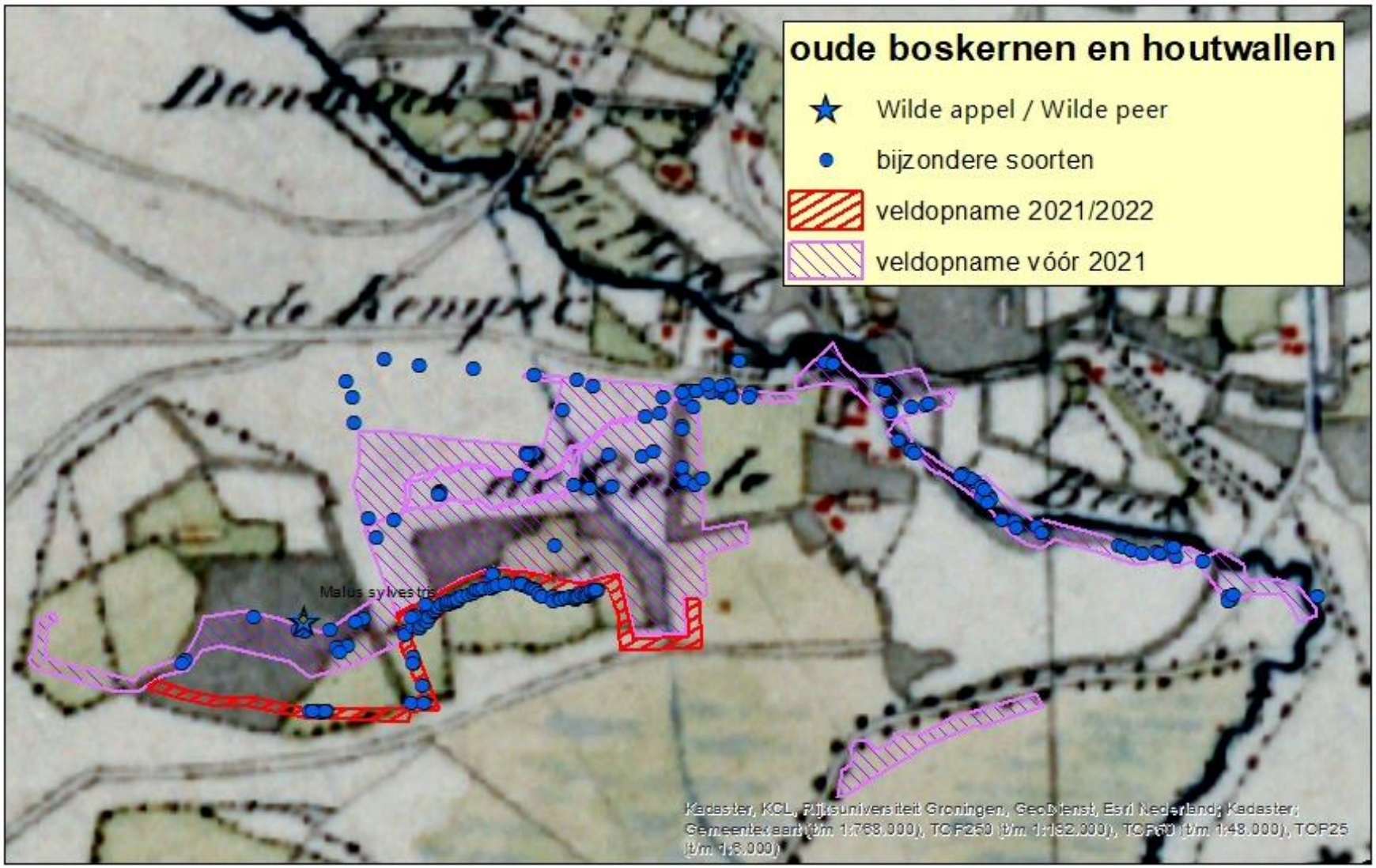

Wilde hazelnoot

tamme en wilde hazelnoot

5100 Drenthe

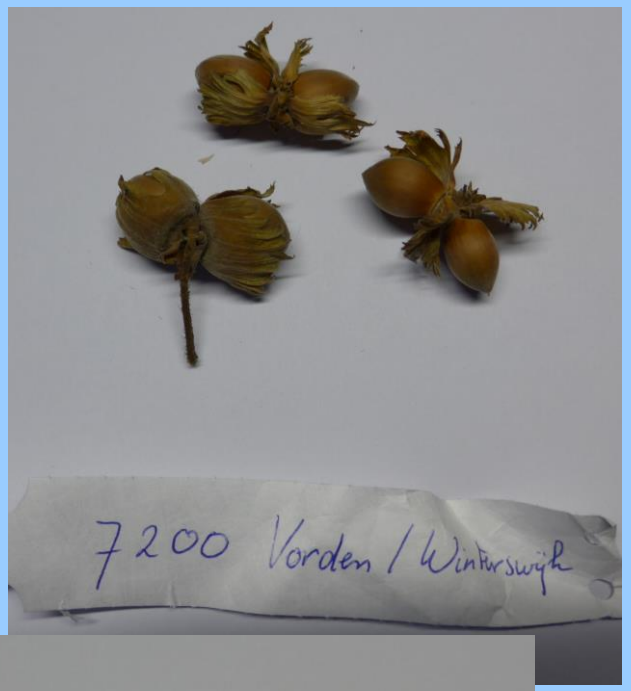
7200 Vorden / Winterswijk

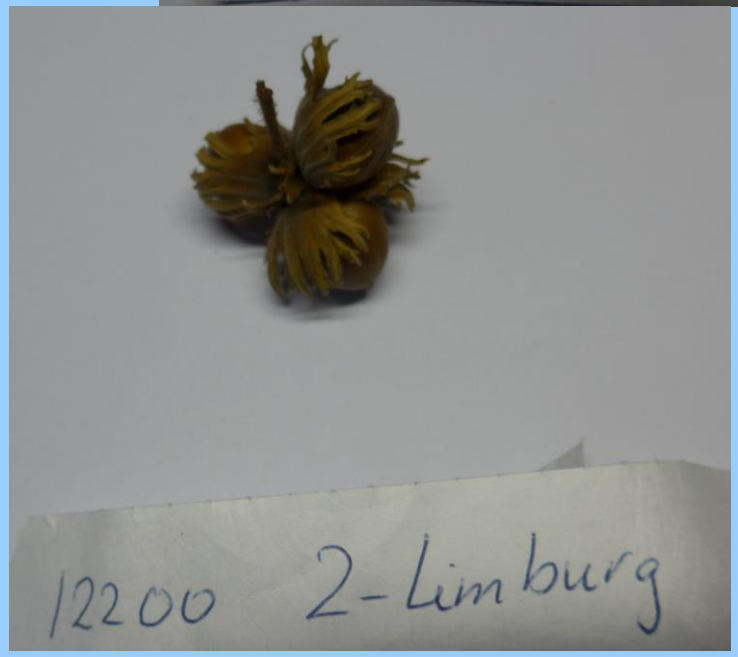
12200 2-Limburg

7100 Twente

5000 jaar oude hazelnoten

MEDEDELINGEN VAN DE TUINBOUWVOORLICHTINGSDIENST

47

DE HAZELNOTENTEELT

door

Dr W. BEIJERINCK

Directeur van het Biologisch station

te Wijster (D.)

STAATSDRUKKERIJ- EN UITGEVERIJBEDRIJF - 'SGRAVENHAGE

Wilde hazelaar en Hazelaar

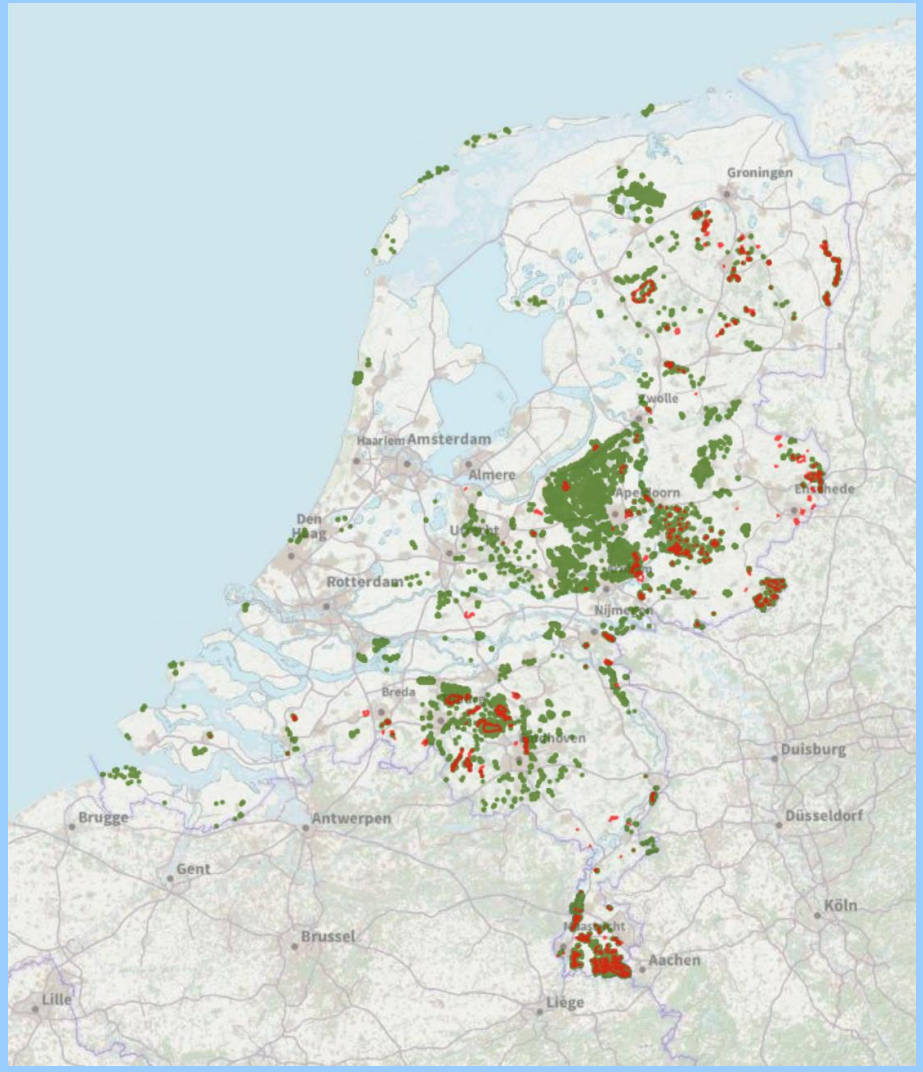

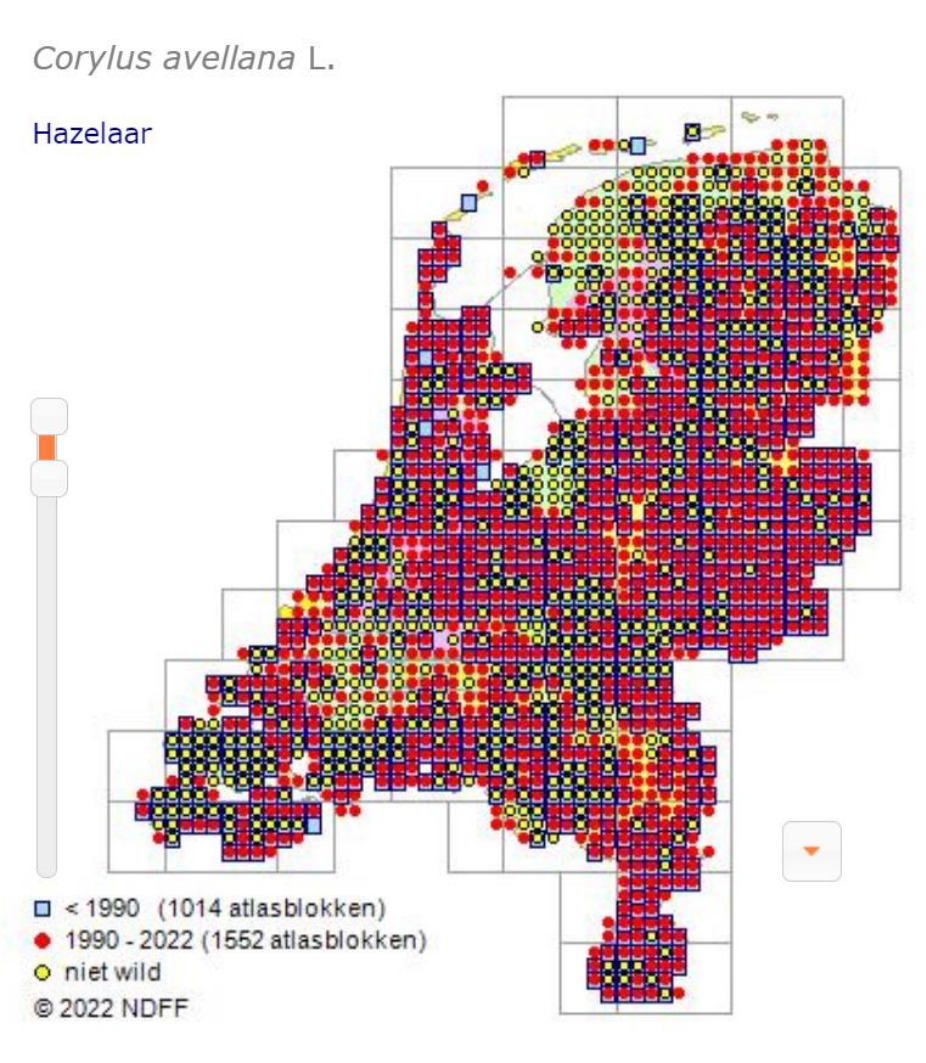

Rugzak van hazelaar en larix

Migratie van eiken na de ijstijd
(volgens DNA-onderzoek)

- Spaanse route
- Italiaanse route
- Balkanroute ?

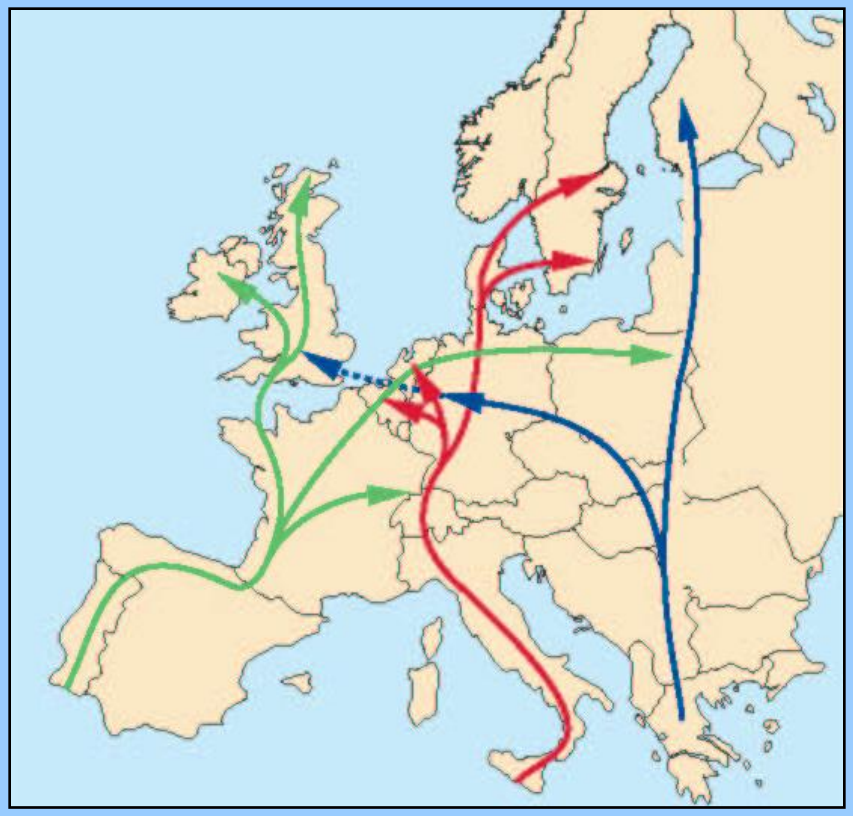

Aangespoelde eiken ca. 8000 jaar oud.

houtskool branden op de Veluwe

Houtskoolbranden, een eeuwenoud Veluws bedrijf . . . Meilers aan de Poolse Allee (Leuvenumse bos) *(Eigen foto)*.

Schorswinning voor de leerlooierij

Cultuurhistorisch erfgoed: hak- en knotvormen

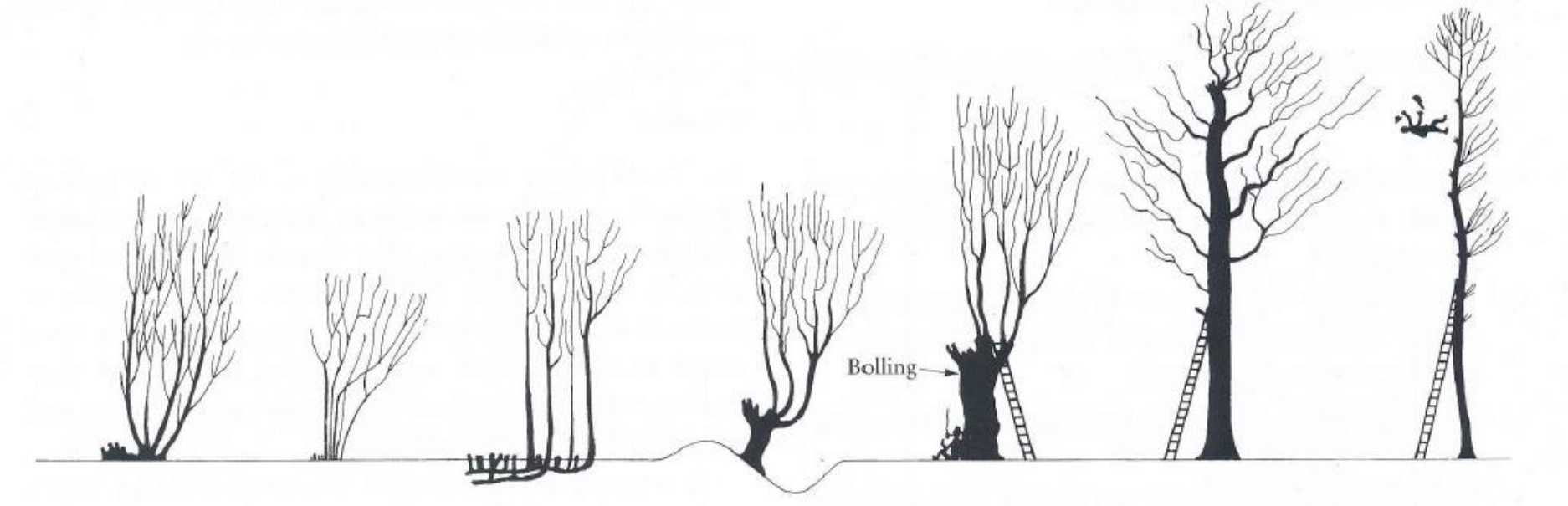

Rackham, 2003

Meerdink

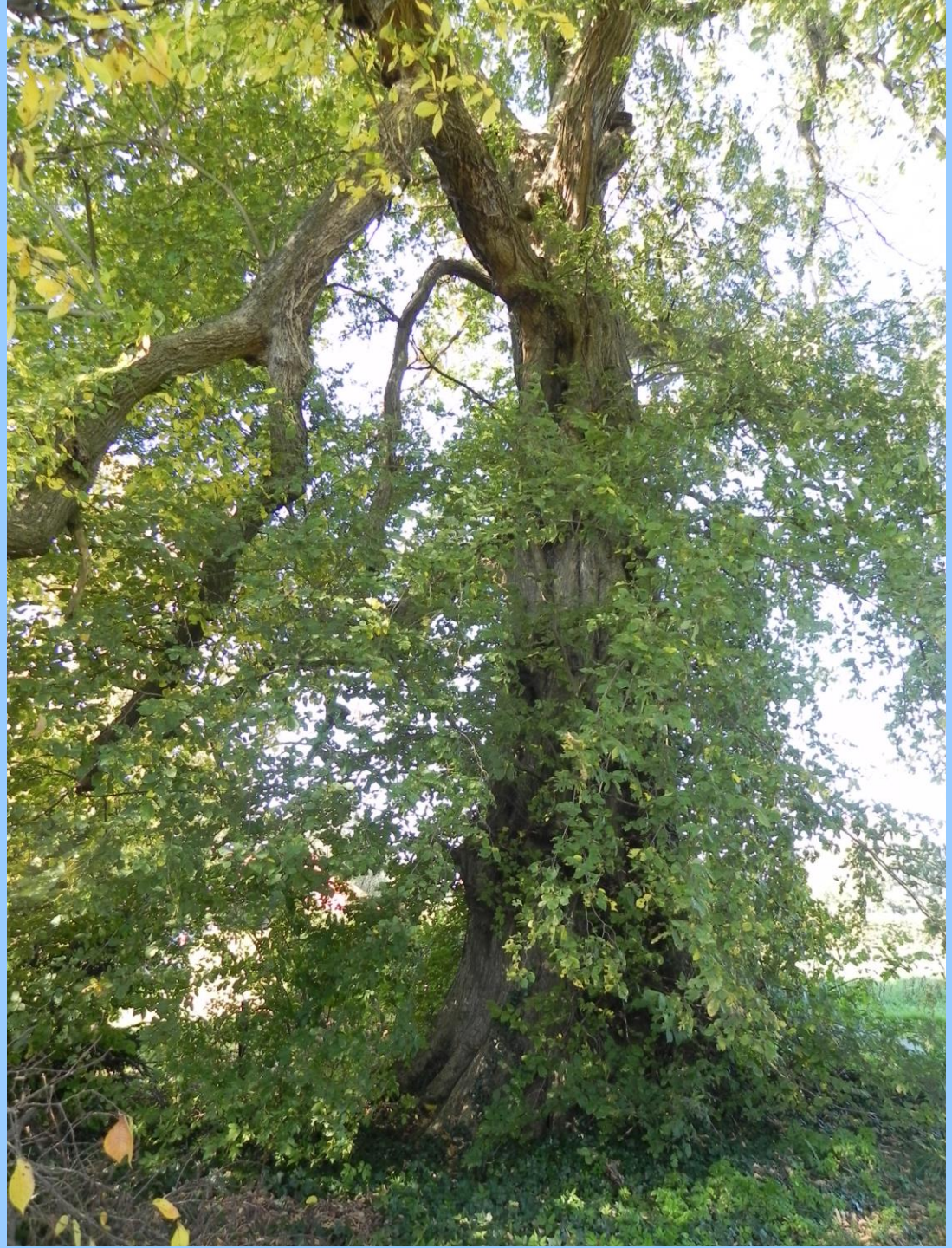

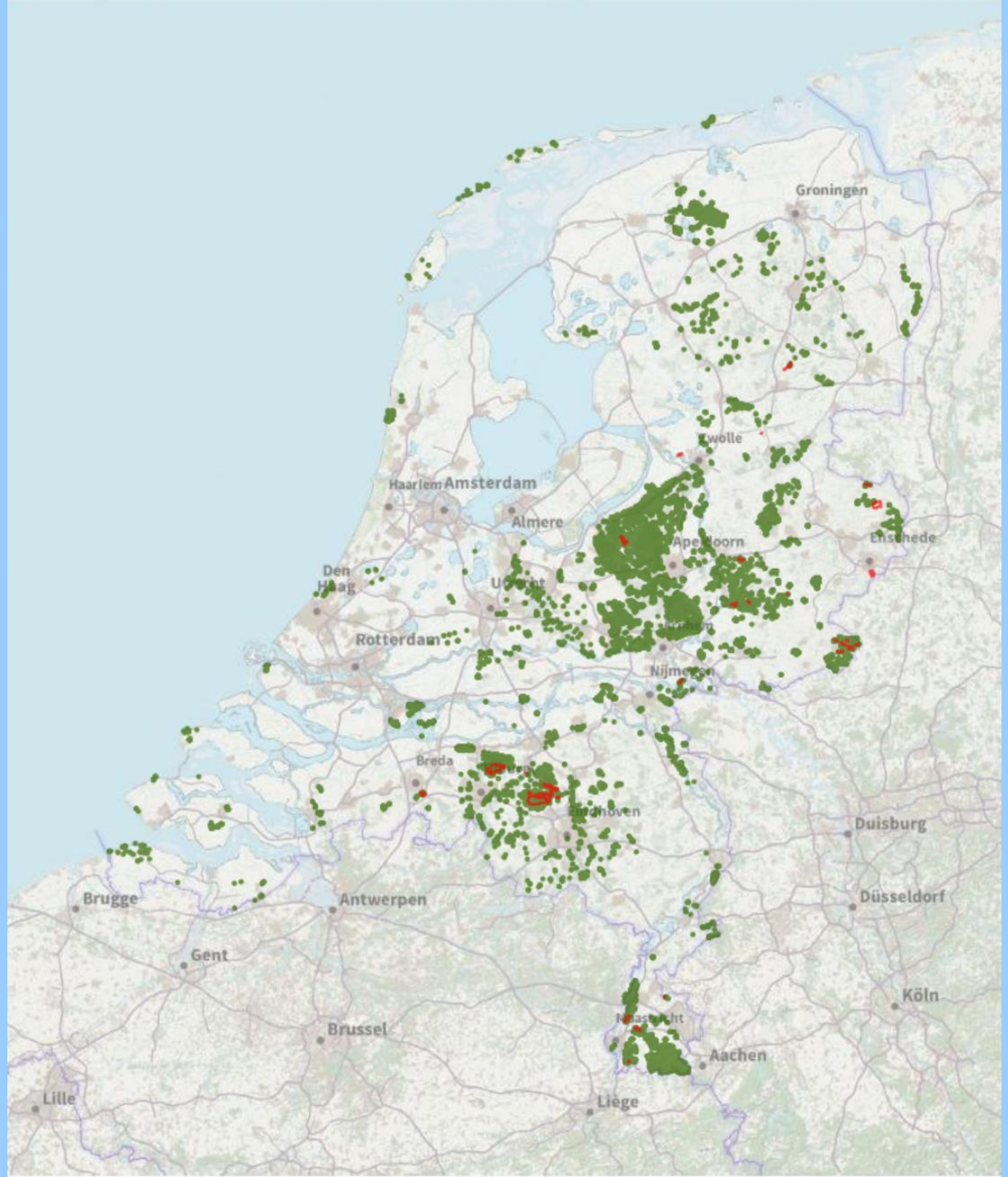
Groningen
Zwolle
Haarlem
Amsterdam
Almere
Apeldoorn
Enschede
Den Haag
Utrecht
Rotterdam
Nijmegen
Breda
Eindhoven
Duisburg
Brugge
Antwerpen
Düsseldorf
Gent
Köln
Brussel
Aachen
Lille
Liège

Achterhoek, Winterswijk

Leeuwarden
Groningen
Assen
Zwolle
Lelystad
Amsterdam
?
Utrecht
Den Haag
Arnhem
Den Bosch
Middelburg
Eindhoven
Breda
?
Tilburg
Maastricht
Venlo
Roermond

Neolitische dissel en taxusboog

BIJ CALAMITEITEN: BEL 0314-369 369 (24 UUR PER DAG)
RODE BEEK
Waterschap
Rijn en IJssel

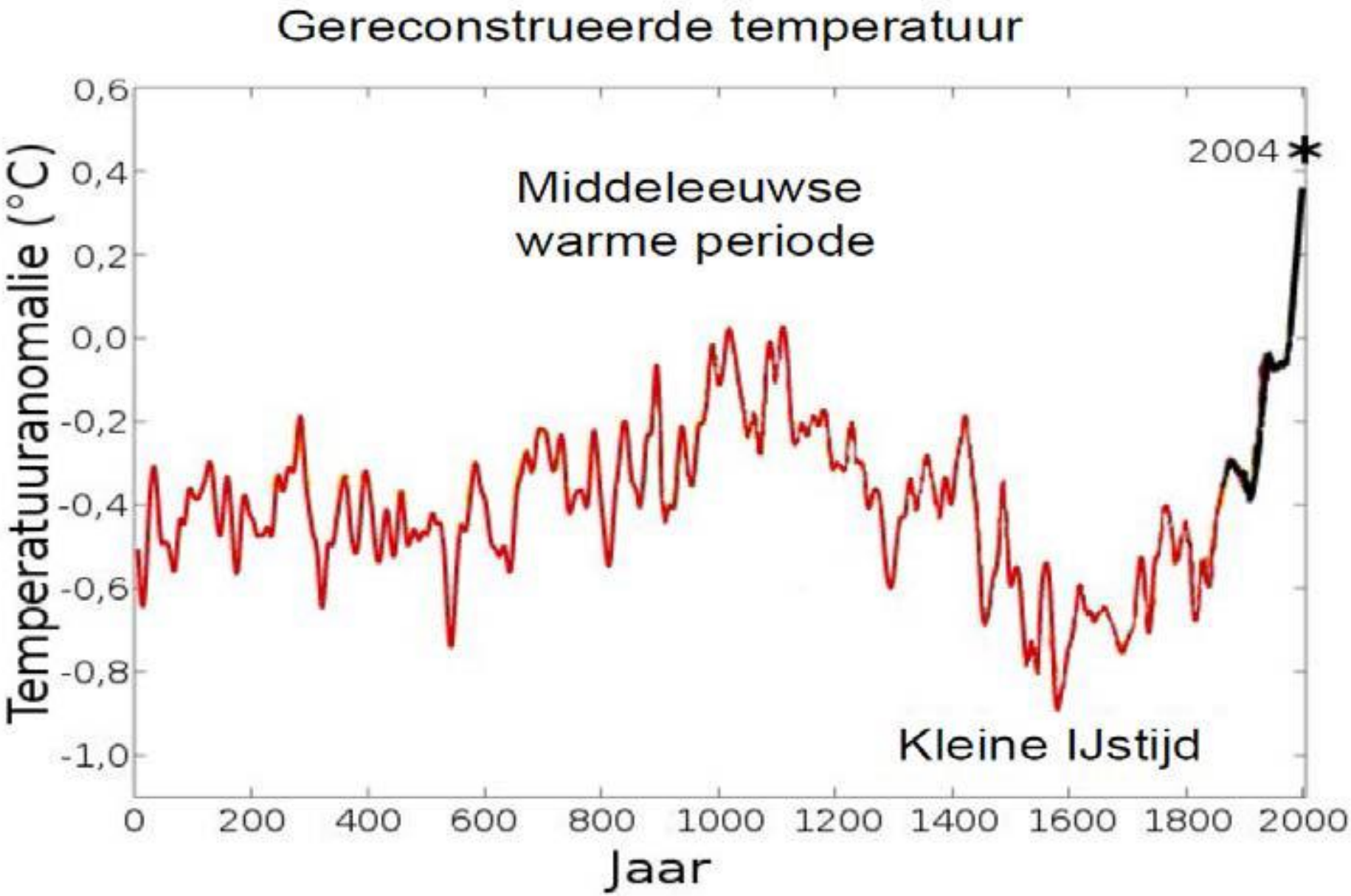
Gereconstrueerde temperatuur
Temperatuuranomalie (°C)
0,6
0,4
0,2
0,0
-0,2
-0,4
-0,6
-0,8
-1,0
2004
Middeleeuwse
warme periode
Kleine IJstijd
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800
2000
Jaar

Sporkehout bron voor: leemwanden, medicijn, houtskool, bijenkorfspijlen, honing

sporkehout

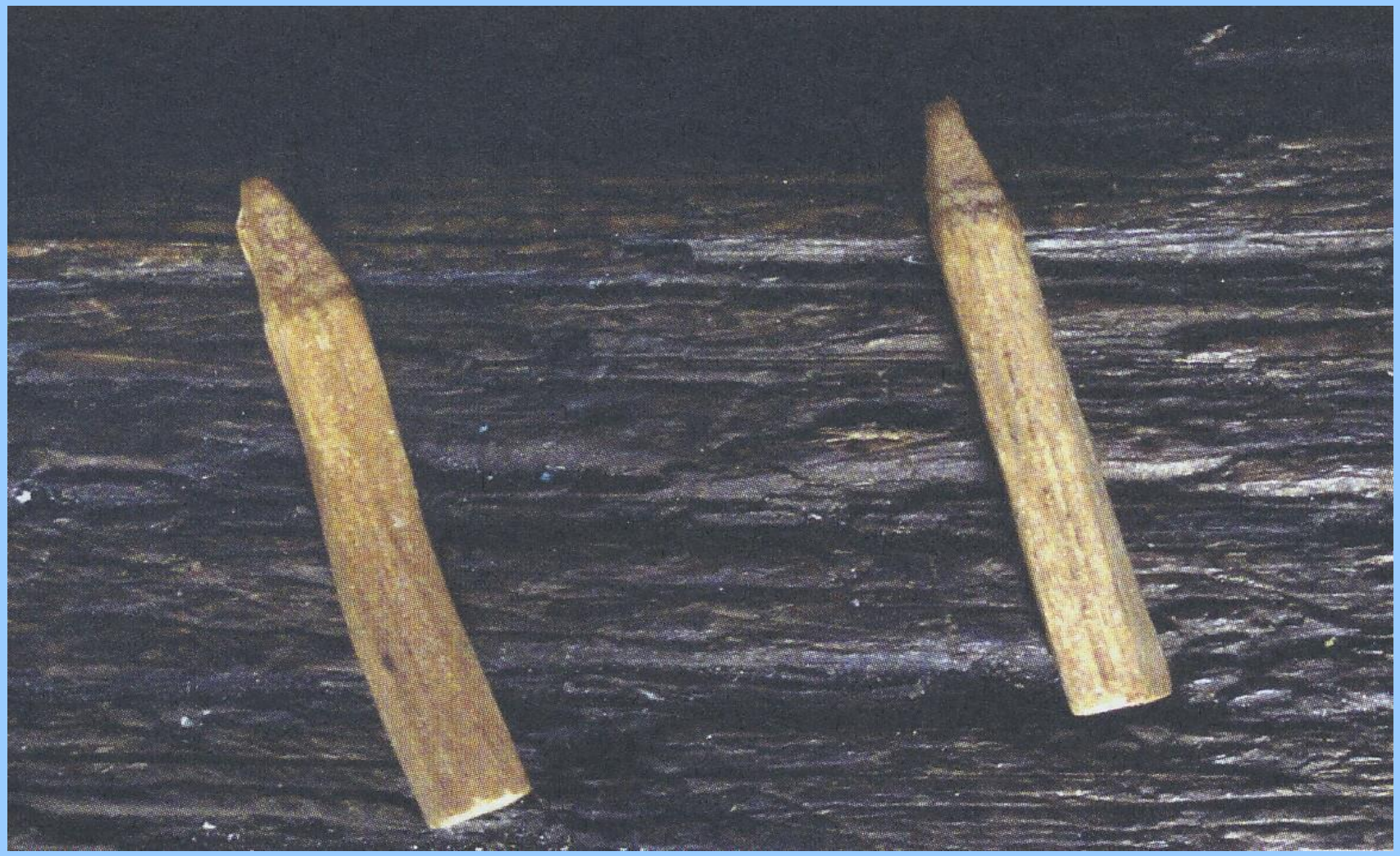

Huizenga; Oogst; 2011

Nieuwe Steentijd, kornoelje

Gelderse roos ca. 1500 v. Chr.

Middeleeuws spinklosje kardinaalsmuts

Romeins gereedschap
Es, Spaanse aak en Gewone esdoorn

Rubens: een schuur in de 17e eeuw

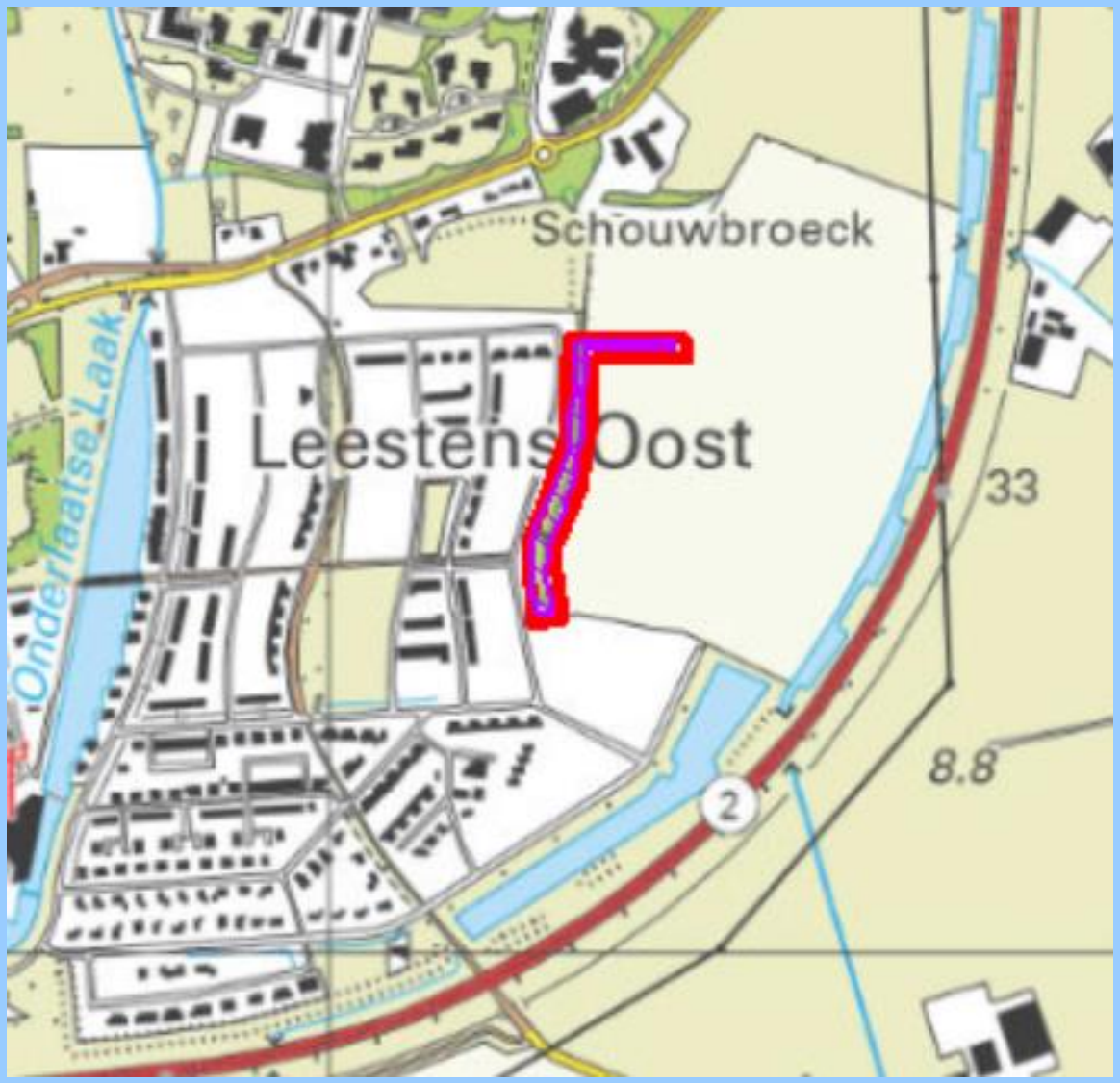
Schouwbroeck
Leestens Oost
Onderlaatse Laak
33
8.8
2

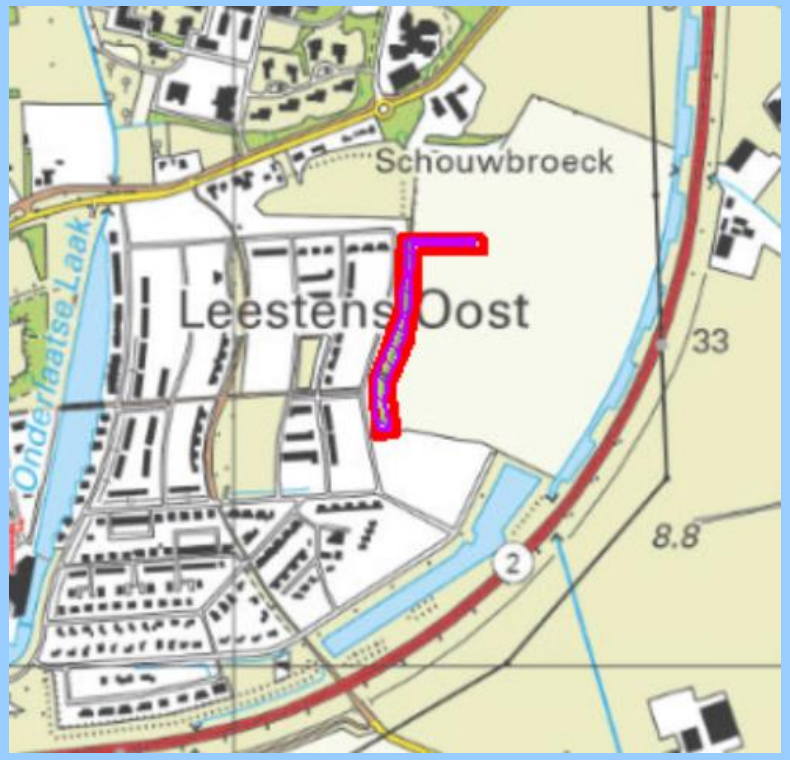
Schouwbroeck
Leestens Oost
Onderlaatse Laak
33
8.8
2

Kaart landschappelijk groen erfgoed (RCE)

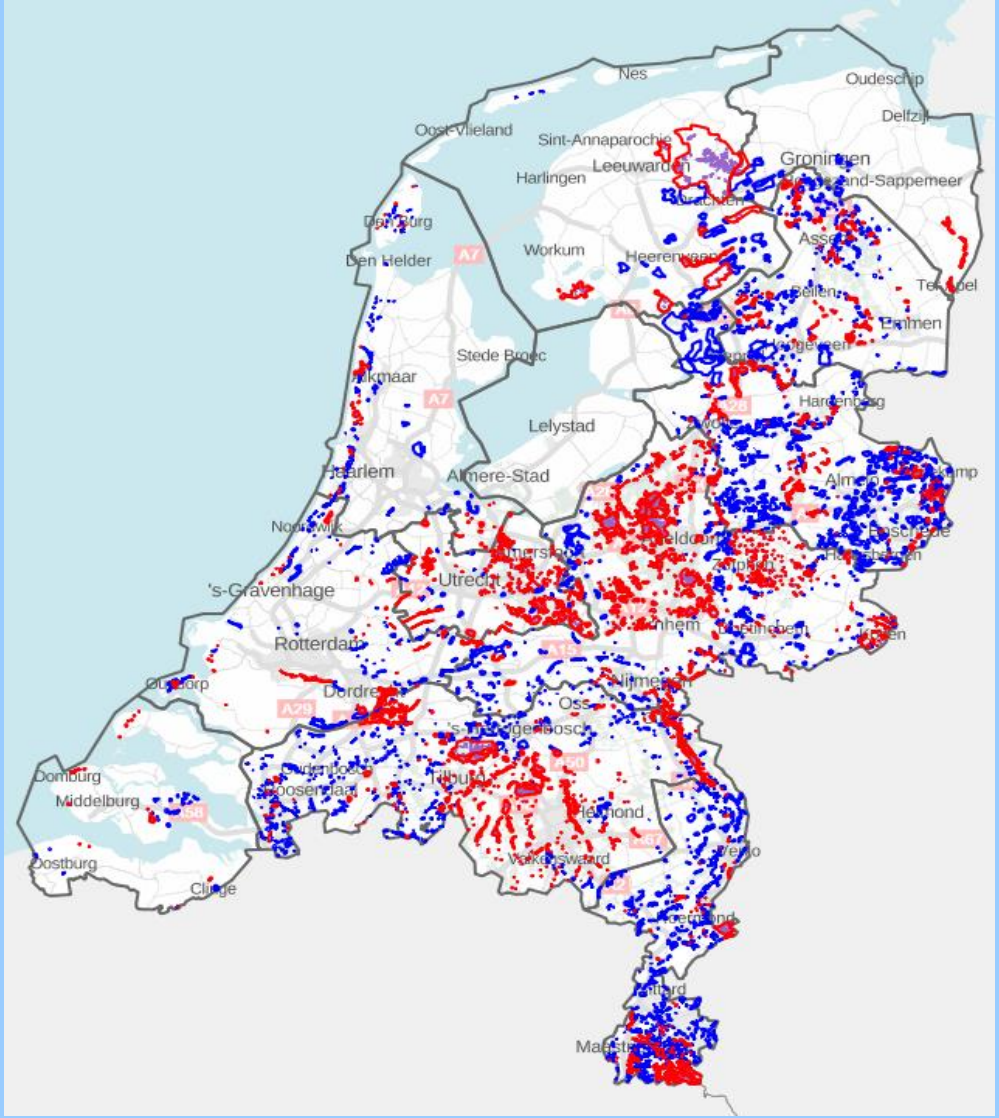

De Achterhoek

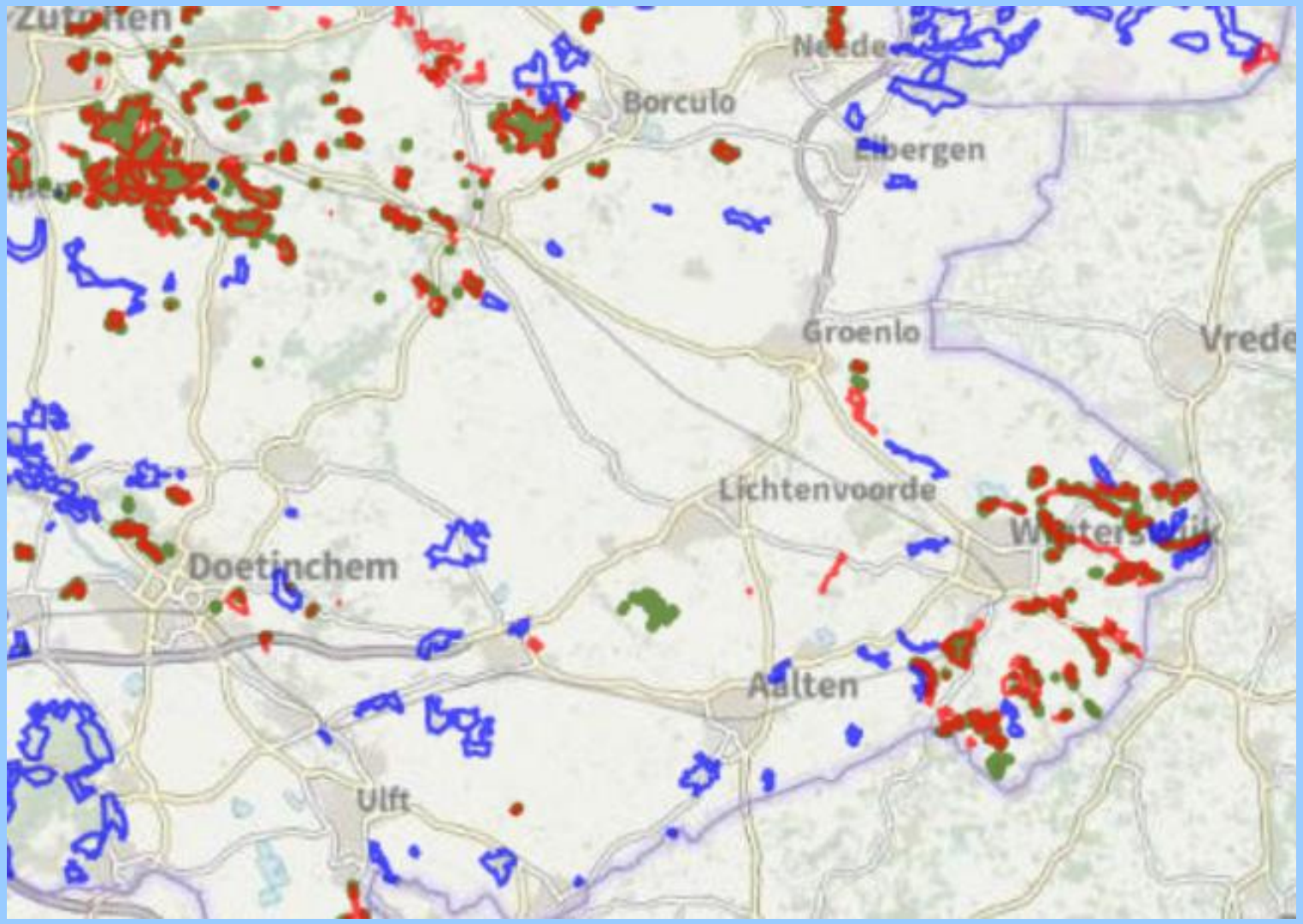

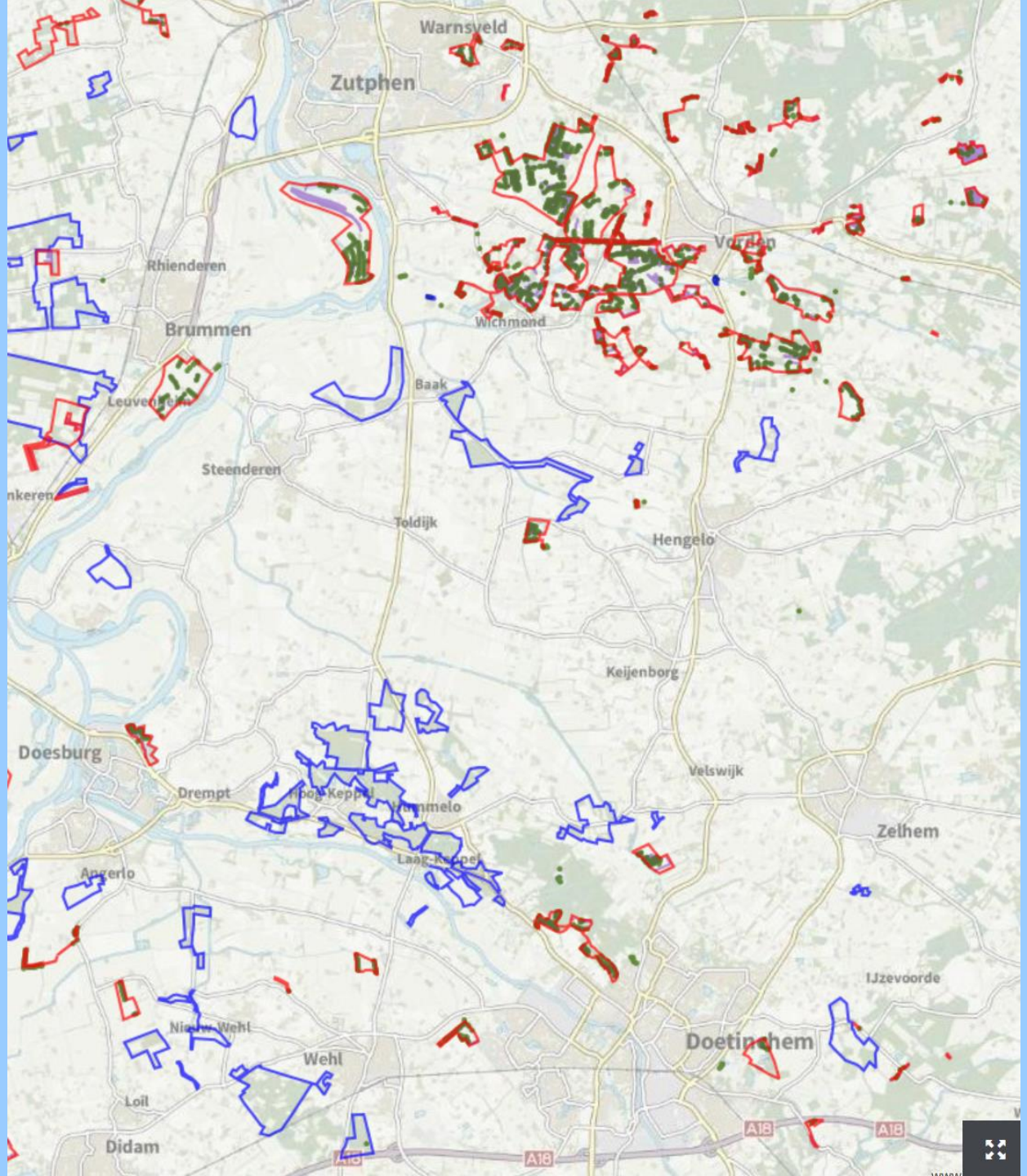
Warnsveld
Zutphen
Rhienderen
Brummen
Wichmond
Baak
Steenderen
Toldijk
Hengelo
Keijenborg
Doesburg
Velswijk
Drempt
Hoog-Keppel
Vorden
Zelhem
Laag-Keppel
Angerlo
IJzevoorde
Nieuw-Wehl
Wehl
Doetinchem
Loil
Didam
A18

Velhorst

Bergerbosch stuwwal

Grootvruchtige meidoorn

Wegedoorn

Kleinbloemige roos †

Rood peperboompje †

Toestand van het genetisch erfgoed in de Graafschap

- **Totaal: 60 inheemse soorten (100 soorten landelijk)**
- **Zeer zeldzaam en bedreigd: 14 soorten (23%)**
- **Uitgestorven/verdwenen: 8 soorten (13%)**
- **Niet of weinig bedreigd: 38 soorten (64%)**

Wilde appel bijna uitgestorven in de Achterhoek

Verspreiding Wilde appel

INFORMATIE +

FILTERS −

zoek in de laag 'landschap met oude boskernen, houtwallen en heggen' (zie INFORMATIE van de kaartlaag)

soorten

wilde appel

historisch beheer

bijvoorbeeld knot, hakhout, spaartelg, ...

☐ Gebruik de geselecteerde geometrie

Verwijder filter | Zet filter

Uitgestorven: Wilde peer

Cultuurhistorisch groen erfgoed (RCE)

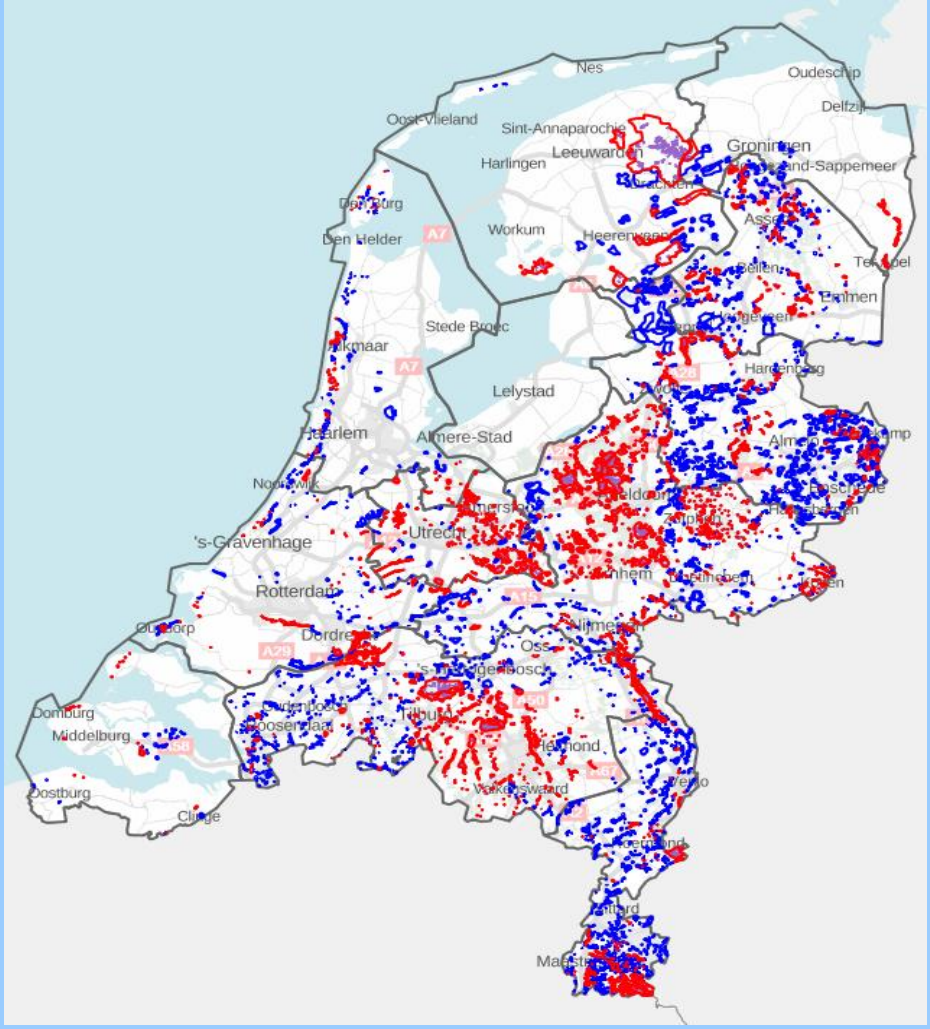

Genenbank Roggebotzand

Autochtoon plantgoed

Muggenhoek

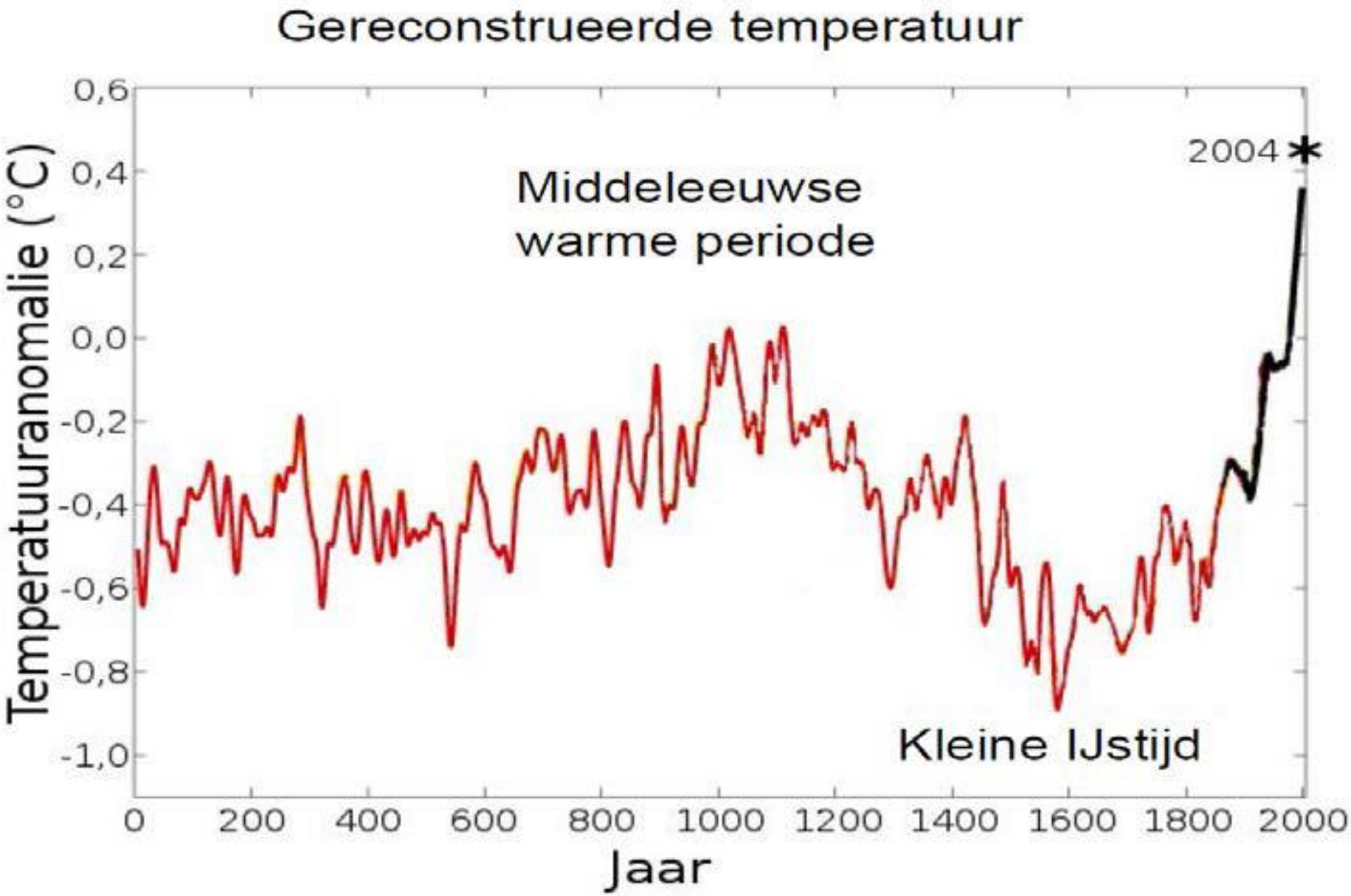
Gereconstrueerde temperatuur
Temperatuuranomalie (°C)
0,6
0,4
0,2
0,0
-0,2
-0,4
-0,6
-0,8
-1,0
2004
Middeleeuwse
warme periode
Kleine IJstijd
0
200
400
600
800
1000
1200
1400
1600
1800
2000
Jaar

Klimaatverandering

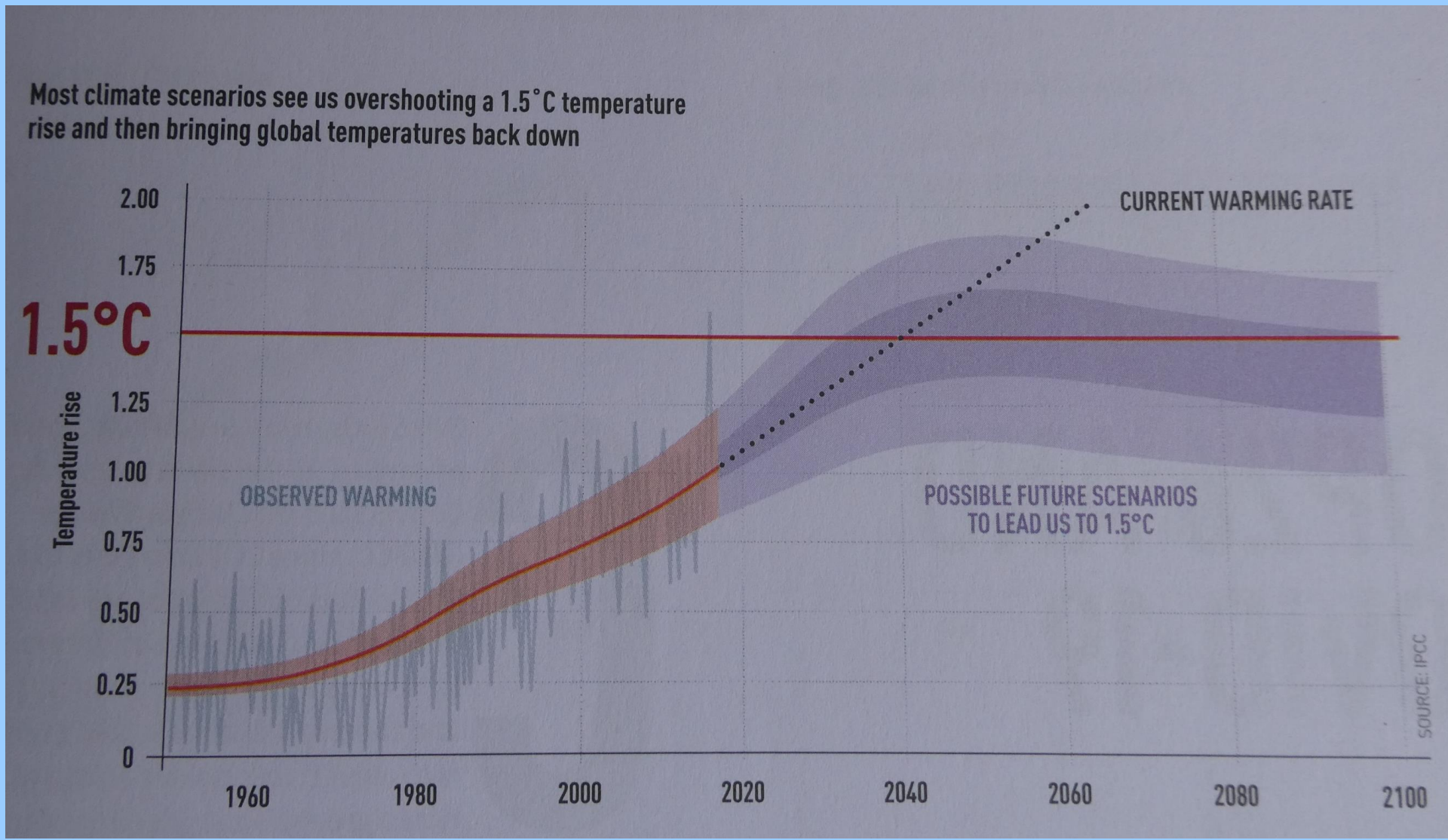

zuidelijke verspreiding beuk en zomerlinde

klimaatslim

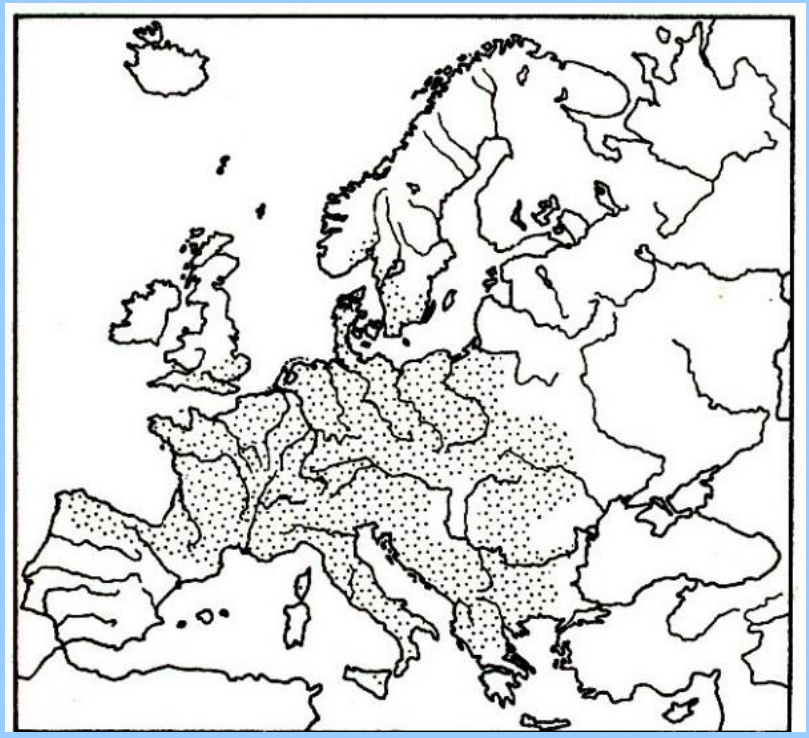

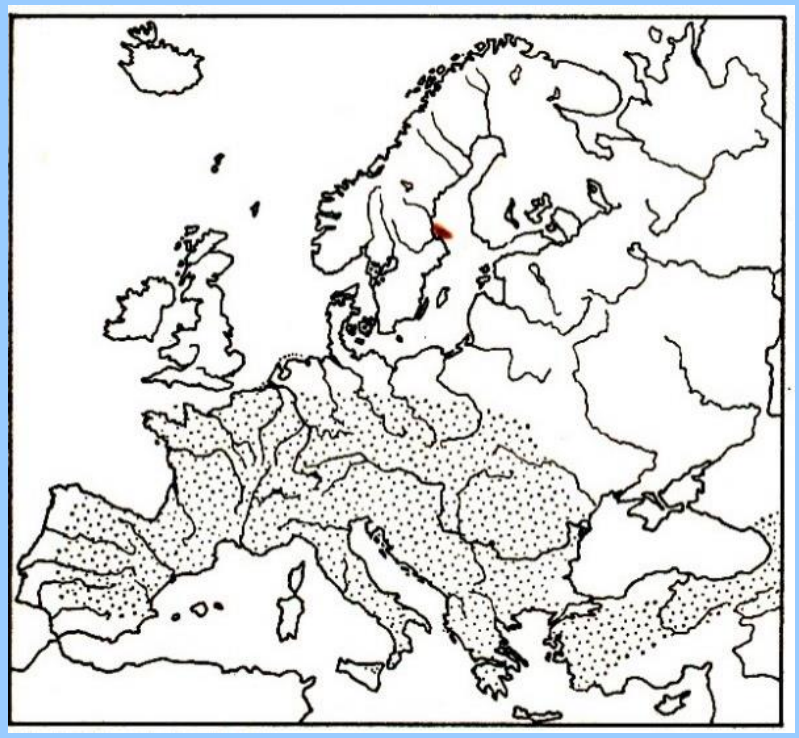

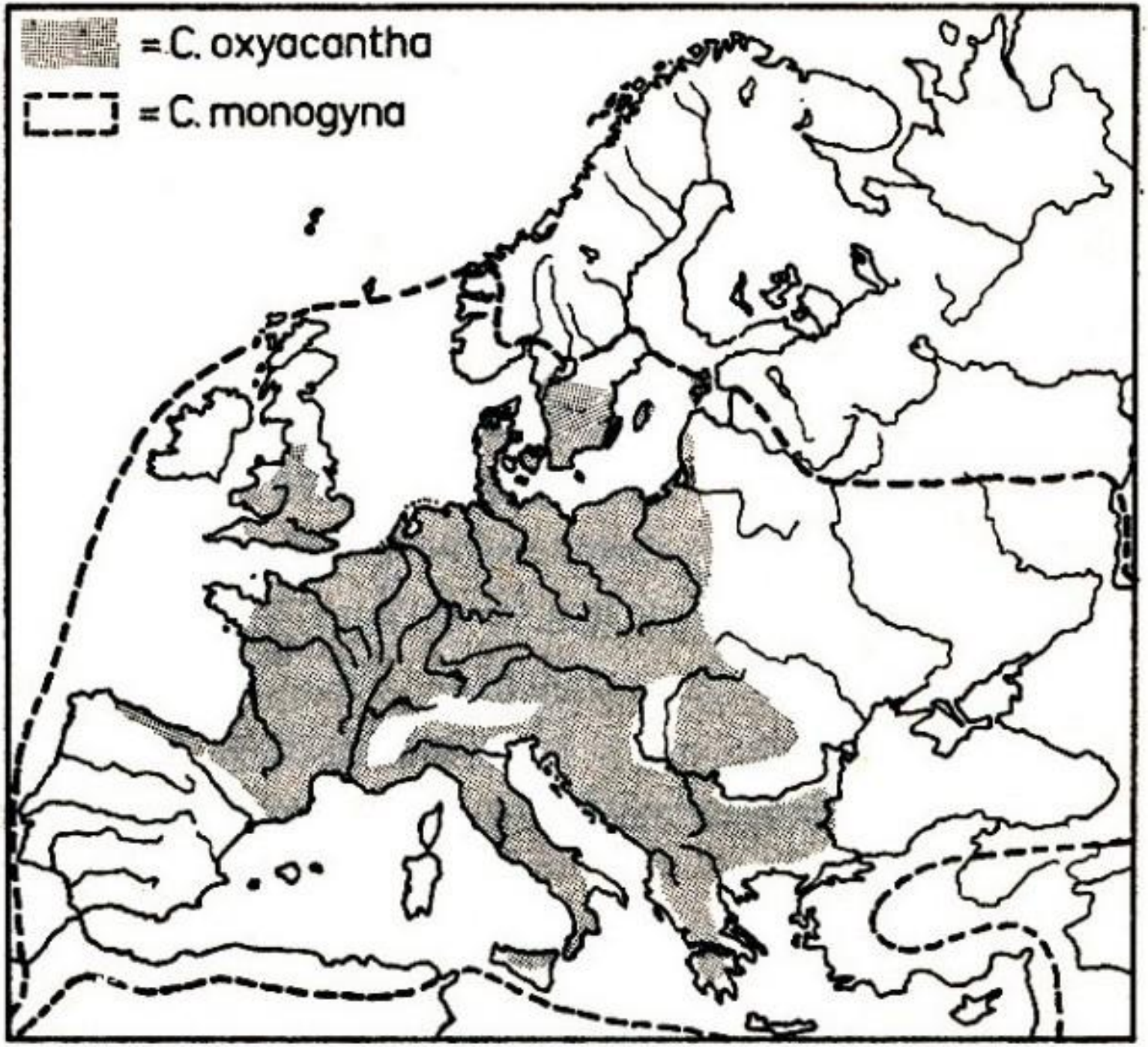

24. Crataegus oxyacantha und C. monogyna

Goed kijken

Quick scan en markeren

Beheerplannen met inbegrip van bomen en struiken

Vrijstellen van zeldzame wilde peer

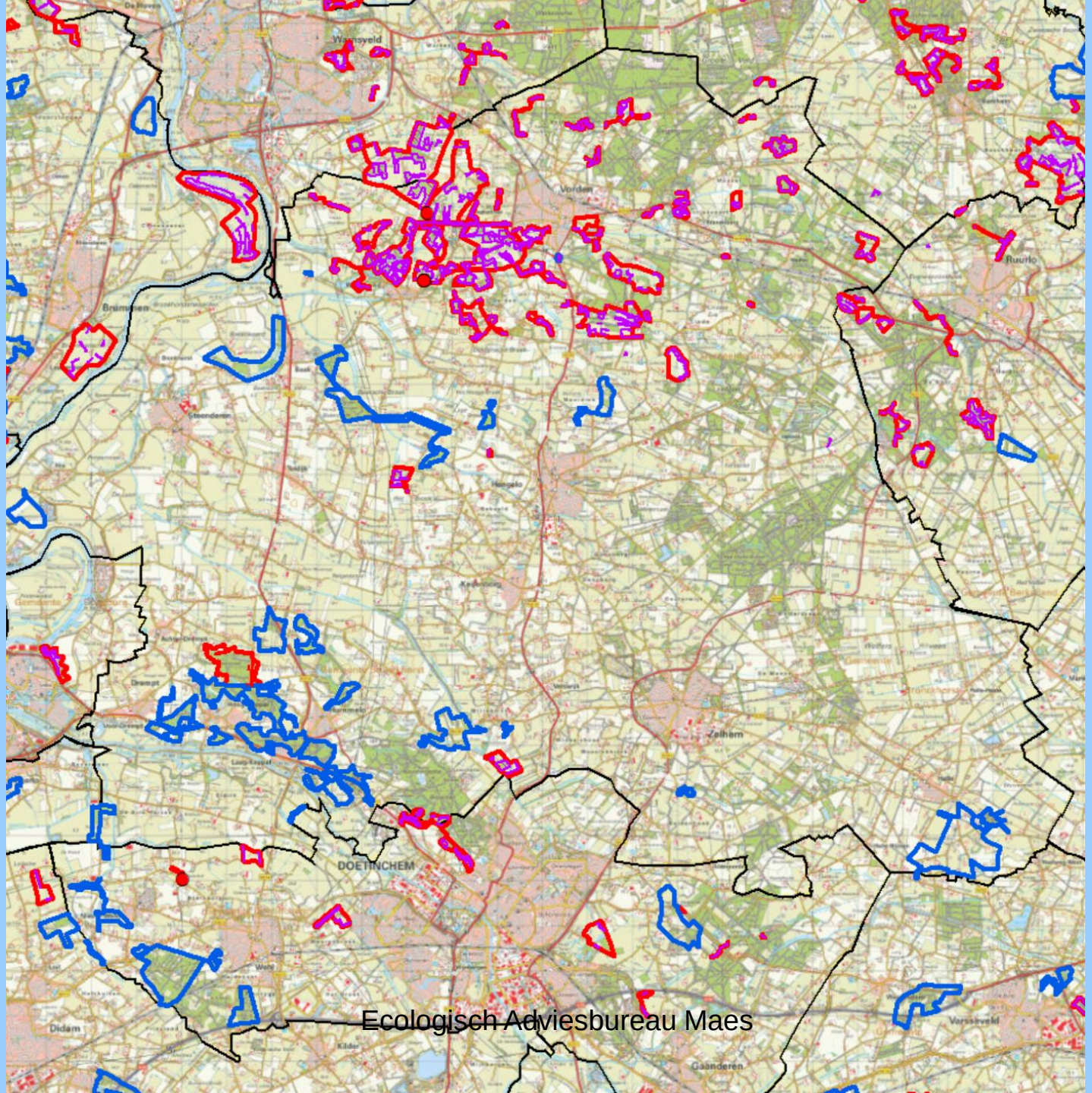

Ecologisch Adviesbureau Maes

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rapportage Onderzoek Nederlands Cultuurlandschap 5

Behoud groen erfgoed

Plan voor het behoud van bedreigde wilde bomen en struiken in Nederland

Inheemse bomen
en struiken
in Nederland en Vlaanderen
herkenning, verspreiding, geschiedenis
en gebruik
onder redactie van Bert Maes
Boom

Niet eerder is een boek over de wilde houtige gewassen van Nederland en Vlaanderen, in relatie tot de standplaatsen, in deze omvang verschenen. Het is het resultaat van meer dan dertig jaar onderzoek en veldinventarisatie. Soorten bomen en struiken werden ontdekt waarover, verrassend genoeg, niet bekend was dat ze hier voorkomen. Ook blijkt dat de wilde populaties van onze inheemse bomen en struiken tot de bedreigde flora behoort. Dit boek is het logische vervolg op het boek 'Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen' (3e druk 2013). Daarin wordt ingegaan op de soorten, hoe ze te herkennen zijn, waar ze globaal groeien en hun cultuurhistorie. Deze wilde bomen- en struikenatlas zoomt per provincie in op die landschapsgebieden en landschapselementen waar wilde bomen en struiken actueel voorkomen. Het is vooral een naslagwerk, maar ook te gebruiken als reis- en excursiegids. Een boek als dit kan nooit helemaal compleet zijn. De belangrijkste locaties zijn in dit boek te vinden en aanvullingen erop zijn zeker welkom.

De atlas is vooral ook bedoeld om onze zeldzame en kwetsbare populaties wilde bomen en struiken onder de aandacht te brengen en hun achteruitgang te stoppen. Kennis van de inheemse wilde bomen en struiken en van hun locaties is noodzakelijk voor een goed instandhoudingsbeheer. Kennis leidt ook tot meer plezier en genoegen in de bomen en struiken die in onze klimaatzone van nature voorkomen. Veel soorten groeien al duizenden jaren samen met de bewoners en de verwachting is dat ze, ook met de klimaatsveranderingen, tegen een stootje kunnen. Redenen om er extra zuinig mee om te gaan.

ISBN 978-94-92576-38-5

Atlas wilde bomen en struiken

Bert Maes
Piet Bremer
Otto Brinkkemper
Lucien Calle
Eric Cosyns
Emma van den Dool
Karel Leenders
René van Loon
Bart Opstaele
Joan van der Velden
Ruut Wegman
Henk Woldring
Arnout Zwaenepoel

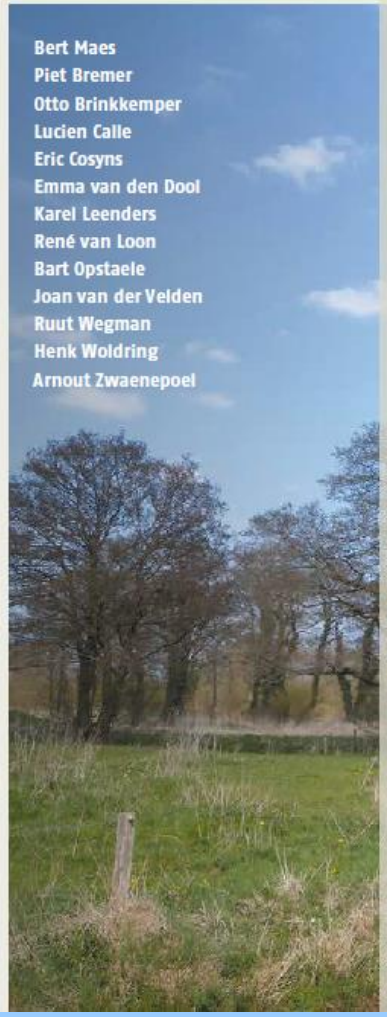

Bert Maes

Atlas wilde bomen en struiken

Landschappelijk groen erfgoed in de provincies van Nederland en Vlaanderen

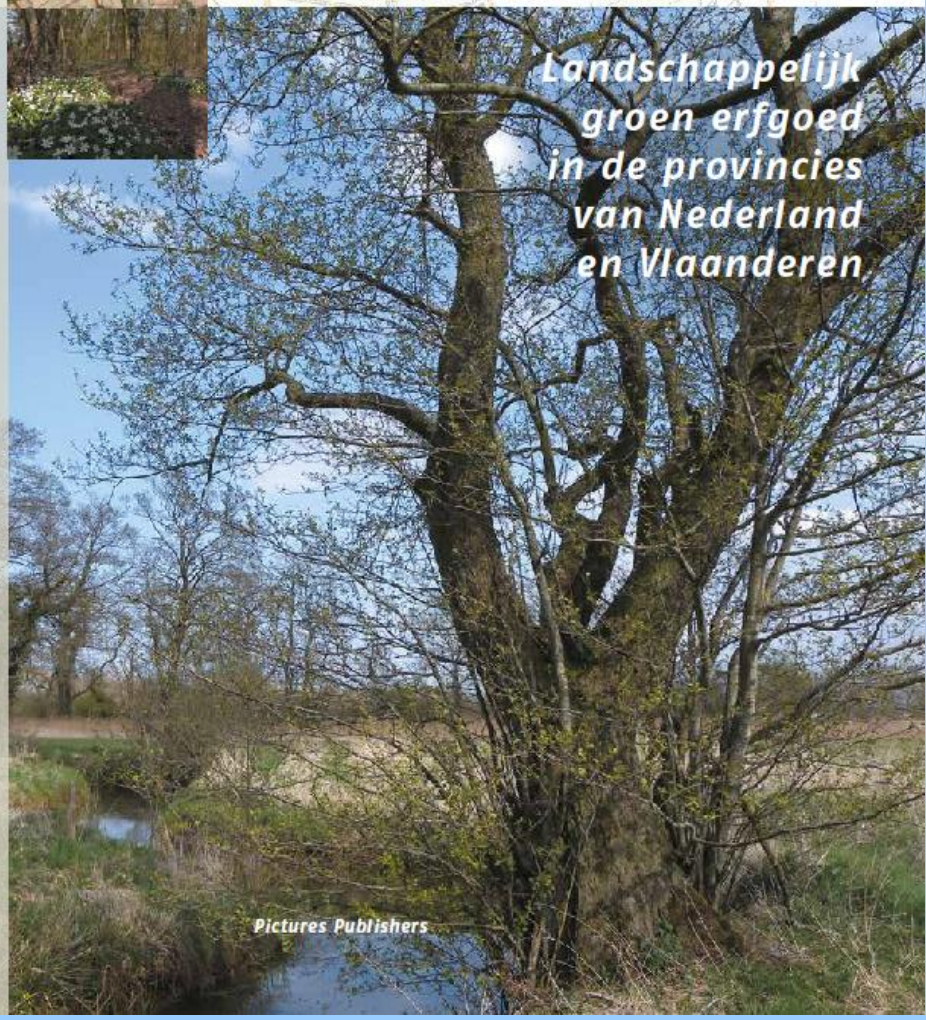

Pictures Publishers

EINDE

Ecologisch Adviesbureau Maes, Utrecht